

FLORIЈAN ZELER

SIN

Režija:
Ana Tomović

FLORIЈAN ZELER

SIN

Rediteljka: ANA TOMOVIĆ

Prevoditeljka: IVANA DIMIĆ

Dramaturg: DIMITRIJE KOKANOV

Kostimografkinja: MOMIRKA BAILOVIĆ

Scenografkinja: JASMINA HOLBUS

Scenski pokret: DAMJAN KECOJEVIĆ

Izbor muzike: ANA TOMOVIĆ

Psihološkinja, saradnica: NINA UMIĆEVIĆ

Organizatori:

JELENA FATIĆ / ARSENIJE MILENKOVIĆ

Asistentkinja kostimografkinje:

SONJA MRKOBRAĐA

Nikolas, sin - **LUKA GRBIĆ**

Pjer, otac - **SVETOZAR CVETKOVIĆ**

Ana, majka - **ISIDORA MINIĆ**

Sofija - **TAMARA DRAGIĆEVIĆ**

Doktor - **BRANISLAV ZEREMSKI**

Bolničar - **RELJA JANKOVIĆ**

Inspicijentkinja: Milica Bošković

Suflerka: Anka Milić

Dizajneri svetla:

RADOMIR STAMENKOVIĆ I

JASMINA HOLBUS

Dizajner zvuka:

DRAGAN STEVANOVIĆ - BAGZI

Šminka: DUBRAVKA BUŠATLIJA

Fotograf: BOŠKO ĐORĐEVIĆ

Premijera 27. mart 2021.
Pozorište Atelje 212 i Beoart
Scena Mira Trailović.
Sezona 2020/2021.

Pre par godina napisao sam komad *Majka*,
potom i komad *Otac*,
ali od samog početka cilj pisanja tih
komada bio je priprema da napišem
komad *Sin*.

Komad *Sin* je o roditeljstvu, o hororu
roditeljstva.

Da li je ljubav dovoljna da bismo spasili
nekog?
Pitanje je koje svi roditelji moraju sebi da
postave.

*Florijan Zeler,
iz intervju za Klin Teatar povodom engleske premijere drame Sin*

ADOLESCENCIJA

Adolescencija je prelazni period između detinjstva i odraslog životnog doba i definiše se kao razvojni period u kojem se dešavaju brze fizičke, psihološke, socio-kulturološke i kognitivne promene, a koje adolescenti treba da savladaju za kratko vreme i da istovremeno uspostave identitet i autonomiju.

DEPRESIJA

Aktuelna istraživanja sugerišu da depresija kod adolescenata u zapadnom društvu doseže epidemijske razmere. Oko 15-20% adolescenata je bar jednom iskusilo epizodu depresivnog poremećaja i to je jedan od najčešćih zdravstvenih problema u adolescenciji. Depresija kod adolescenata najčešće prethodi samoubilačkom ponašanju i samoubistvu.

Ovi podaci se objašnjavaju urbanizacijom i snažnim tehnološkim razvojem, usled kojih dolazi do promena u strukturi i odnosima u porodici (povećan broj razvoda, samohranih roditelja, sve manji roditeljski nadzor i vreme koje provode sa adolescentom), društvene i moralne vrednosti koje postaju konfuzne, ekspanzijom društvenih mreža u koje se adolescenti ekscesivno uključuju i „žive“ socijalne veze zamenjuju virtualnim. Ovo dovodi do situacije u kojoj savremeni adolescent ima sve više slobode, a sve manje podrške, usmeravanja i zaštite.

- Zamorljivost i gubitak energije
- Nesanica ili preterano spavanje
- Promene u apetitu (gubitak apetita i težine ili povećan apetit i težina)
- Upotreba alkohola ili droga
- Agitiranost ili nemir – npr. povišena potreba za hodanjem, „kršenje“ ruku, nemogućnost mirnog sedenja
- Usporeno mišljenje, govor ili pokreti tela
- Učestale žalbe na neobjašnjive bolove u telu, glavobolje...
- Socijalna izolacija
- Zanemarivanje higijene i fizičkog izgleda
- Napadi ljutnje, rušilačko i rizično ponašanje
- Samopovređivanje – sečenje, gašenje opušaka po telu, ekscesivno tetoviranje i pirsing
- Pravljenje suicidalnih planova ili pokušaj suicida

- Osećanje tuge, plačljivost
- Frustriranost ili osećanje besa, čak i u manjoj meri
- Gubitak interesovanja ili zadovoljstva u uobičajenim aktivnostima
- Osećanja beznadežnosti ili praznine
- Nisko samopoštovanje
- Osećanje bezvrednosti ili krivice
- Fiksacija na prošle neuspehe, preterano samookrivljivanje ili samokritika
- Preosetljivost na odbijanje ili neuspehe
- Teškoće u koncentraciji, pamćenju, mišljenju, donošenju odluka
- Stalni doživljaj da su život i budućnost mračni i crni
- Učestala razmišljanja o smrti, umiranju ili samoubistvu

SAMOPOVREĐIVANJE I SAMOUBISTVO

Suicidalnost je fenomen koji se eksplicitno pojavljuje tek u adolescenciji. Suicidalne misli se javljaju kao sastavni deo sazrevanja i preispitivanja o smislu života i smrti, oko 60% mladih izveštava da ponekad pomisli na samoubistvo, dok oko 17% u nekom trenutku ozbiljno pomišlja na samoubistvo (studija Smitha i Crawforda). Kada mladi ljudi u samoubistvu vide jedini izlaz iz situacije trpljenja u kojoj se nalaze, rizik od pokušaja ili izvršenja samoubistva značajno raste.

U većini zemalja u svetu, suicid je drugi po značaju faktor smrtnosti kod mladih, odmah posle nesreća.

Do 19. godine života, 5 od 6 suicida je izvršeno između 15. i 19. godine života.

41% adolescenata u ODAP (Oregon Depression Adolescent Project) je referisalo o prisustvu suicidalnih ideja, a 21% u NCS (National Comorbid Survey) je pokušalo suicid.

U populaciji 15-19 godina, pokušaji suicida su znatno češći kod devojaka nego kod momaka (2:1 do prema 3:1), međutim, realizovani suicid je češći kod dečaka (3:1 do 5:1).

Čak 15% adolescenata se povređuje bar jednom u životu, rezultati su koji se nalaze u literaturi, i češće se sreće kod adolescenata koji imaju dijagnostifikovan neki mentalni poremećaj.

Odnos između samopovređivanja i suicida je kompleksan: istraživanja pokazuju da je suicid češći kod adolescenata koji su imali istoriju samopovređujućeg ponašanja.

Suicid se javlja kada psihička patnja i bol postanu nepodnošljivi za adolescenta i predstavlja jednu vrstu odbrambenog manevra ili akt protiv jakog psihičkog trpljenja, a ne protiv života.

ZNACI UPOZORENJA

- Promena u navikama spavanja i ishrane
- Povlačenje od prijatelja, porodice i iz uobičajenih aktivnosti
- Nasilno ponašanje, bežanje od kuće
- Zloupotreba alkohola i droga
- Neuobičajeno zapuštanje fizičkog izgleda
- Izražene promene ličnosti (nagle promene raspoloženja, iznenadna povučenost ili razdražljivost)
- Problemi sa koncentracijom, stalni osećaj dosade ili nagli pad školskog uspeha
- Učestale žalbe na somatske tegobe, kao što su: glavobolja, bolovi u stomaku, zamor i slično
- Gubitak interesovanja za aktivnosti koje su ih ranije radovale
- Razdražljivost pri pohvalama ili nagradama
- Verbalizacije u kojima sebe opisuje kao lošu osobu
- Verbalizacije tipa: „Vrlo brzo više nikome neću biti problem“, „Sve je besmisleno“, „Da bar nisam živ/a“...
- Poklanjanje ili uništavanje svojih omiljenih stvari
- Euforičnost nakon dužeg perioda potištenosti
- Znacj psihotičnosti- halucinacije ili sumanute misli
- Pisanje pesama, tekstova o smrti

Depresivnom i suicidalnom adolescentu je neophodna stručna pomoć i sastoji se od psihijatrijskog i psihoterapijskog tretmana.

Sociološke teorije o samoubistvu šire fokus od individue ka društvu i socijalnim faktorima, dok psihološkim teorijama produbljujemo saznanje o samoubistvu kao individualnom činu. Neke psihološke teorije su bliže sociološkom diskursu, kao što su: teorija o odnosu sa socijalnom mrežom, koja ukazuje na važnost prekida bliskih socijalnih kontakata, doživljaj otuđenosti, limitiranu socijalnu podršku ili nepostojanje socijalne podrške i osećanje da osoba predstavlja teret za ljude oko sebe ili celu zajednicu; potom teorija o samoubistvu kao begu od frustracija, u kojoj se navodi da se psihološki bol, uslovljen deprivacijom vitalnih potreba, pojačava spoljnim i unutrašnjim pritiscima i promenama; kao i teorija učenja i teorija o stresu i vulnerabilnosti, posebno ukoliko se stres povezuje sa, na primer, sukobom različitih kulturnih i religijskih normi i verovanja.

Za sociologe su posebno važna novija psihološka istraživanja koja, recimo, komplikovanu tugu povezuju sa sociodemografskim i kulturnim faktorima, i istraživanja koja ukazuju na značaj tranzicije uloga koje dovode do značajnih promena. U psihološkim teorijama je zastupljeno mišljenje da osobe koje počinu suicid imaju određene predispozicije za takvo ponašanje uslovljene lošom psihosocijalnom podrškom u detinjstvu, genetskom predispozicijom, crtama ličnosti, kao i ranim

traumama, te drugim faktorima, dok se stresori iz društva razumeju kao pojačivači tih predispozicija. Zato je za psihološke teorije važno Dirkemovo shvatanje da društveni procesi mogu da stvore stresne situacije u kojima su ljudi primorani da odgovore na uslove koje nisu izabrali.

Kretanje analize od društva ka pojedincu i obrnuto neophodno je u razumevanju fenomena samoubistva, dok između njih posreduju psihijatrijske teorije, koje nam opisuju osobe sa narušenim mentalnim zdravljem i povezanost psihičkih problema sa suicidom.

*Slađana M. Dragišić Labaš,
Samoubistvo - različiti diskursi,
Univerzitet u Beogradu -
Filozofski fakultet,
Institut za sociološka istraživanja,
Beograd 2019.*

FLORIJAN ZELER je francuski dramski pisac i prozaista. Za svoj treći roman „Fascinacija zlom“ dobio je 2004. prestižnu nagradu Prix Interallié. Među njegovim dramskim komadima su i Onaj drugi (L'Autre), Manjež (Le Manège), Ako umreš (Si tu mourais), Ona te čeka (Elle t'attend) i Istina (La Vérité). U drami Majka (La Mère) Katarina Hajgel osvojila je Molijerovu nagradu za najbolju glumicu u 2011, dok je drama Otac (Le Père) ovenčana Molijerovom nagradom za najbolji komad u 2014, a protagonisti Robert Hirš i Izabela Želinas dobili su Molijerove nagrade za najboljeg glumca i glumicu, kao i nagradu Prix du Brigadier za 2015. Drama

Jedan čas spokoja (Une Heure de tranquillité) u kome je premijerno igrao Fabris Lučini kasnije je adaptiran za film koji je režirao Patris Lekont. Komad Laž (Le Mensonge) postavljen je 2015. dok je komad Iza scene (L'Envers du décor) premijerno izveden januara 2016. u Pariskom pozorištu (Théâtre de Paris) sa Danijelom Otejem u glavnoj ulozi, a komad Pre uzletanja (Avant de s'envoler) postavljen je oktobra 2016. u pozorištu Théâtre de l'Oeuvre. Najnovija drama Sin (Le Fils) koja zaokružuje 'porodičnu trilogiju' postavljena je u Parizu 2018. i nominovana za Molijerovu nagradu pre nego što je premijerno izvedena u Londonu u Kiln teatru 2019.

U postavci njegovog komada Majka u Njujorku na Of Brodveju, glavnu ulogu igra čuvena francuska glumica Izabel Iper.

Film Otac po istoimenoj drami i u režiji pisca Florijana Zelera, sa Entoni Hopkin- som i Oliviom Kolman u glavnim ulogama nominovan je za Oskara 2021. godine u više kategorija, uključujući kategoriju za najbolji film i adaptirani scenario.

Gardijan ga je proglasio najuzbudljivijim dramskim piscem današnjice

Postavka komada Sin u režiji Ane Tomović na Sceni „Mira Trailović“ Pozorišta Ateljea 212 u Beogradu, prva je postavka ovog teksta u lokalnom pozorišnom kontekstu.

ANA TOMOVIĆ, rođena u Beogradu, diplomirala je pozorišnu i radio režiju na Fakultetu dramskih umetnosti u Beogradu.

Režirala je predstave prema delima klasičnih autora: Maksa Friša (Homo Faber), Bertolta Brehta (Majka Hrabrost i njena deca), F. M. Dostojevskog (Zločin i kazna), Vilijema Šekspira (Romeo i Julija), Đovanija Bokača (Dekameron), Georga Bihnera i Ernsta Tolera (Slučaj Vojcek - Hinkeman),

Artura Šniclera (Povratak Kazanove), Ingmara Bergmana (Jesenja sonata i Scene iz bračnog života), Ferenc Molnara (Liliom)... kao i savremenih dramatičara: Milene Marković (Brod za lutke), Filipa Vujoševića (Halflife i Ronalde, razumi me), Aleksandra Popovića (Sudbina jednog Čarlija) Doruntine Baše (Prst), Stelle Feehily (Patka i Monogamija), Luca Hibernera (Creeps), Igora Bauersime (Norway. Today)...

Radila je u beogradskim pozorištima: Ateljeu 212, Jugoslovenskom dramskom pozorištu, Narodnom pozorištu, Beogradskom dramskom pozorištu, BITEF teatru, Malom pozorištu „Duško Radović“, Pozorištu „Boško Buha“, kao i u Srpskom narodnom pozorištu u Novom Sadu, Somborskom pozorištu, Kraljevačkom pozorištu, Theater Oberhausen u Nemačkoj i kazalištu „Ivan Pl. Zajc“ u Rijeci...

Učestvovala je na festivalima: BITEF, MESS, „Die Neue Stücke aus Europa“ u Wiesbadenu, „European Young Directors Forum“ u La Mama Theatre u Njujorku, Sterijino pozorje, Borštnikovo srećanje, Joakimfest, Jugoslovenski pozorišni festival u Užicu, Desire festival u Subotici...

Bila je asistentkinja režije na projektu Fast Sicher u Theater am Neumarkt u Zürichu 2007. i na projektu Endstation Sehnsucht u Thalia teatru u Hamburgu 2008.

Dobitnica je dve nagrade „Joakim Vujić“ za režiju. Njena predstava Brod za lutke pobednica je 54. Sterijinog pozorja 2009. godine, (ukupno 6 nagrada), predstava Majka Hrabrost i njena deca proglašena je predstavom sezone 2013/2014. Narodnog pozorišta u Beogradu, a predstava Sudbina jednog Čarlija predstavom sezone 2017/2018. U Malom pozorištu „Duško Radović“...

Saradnica je na scenariju za film Ničije dete reditelja Vuka Ršumovića koji je osvojio preko 30 međunarodnih nagrada.

Docent je na Fakultetu dramskih umetnosti u Beogradu na katedri za pozorišnu i radio režiju.

PRODUKCIJA I TEHNIČKA REALIZACIJA

Tehnički menadžer: VOJIN BUTKOVIĆ
Menadžer tehnike i informacionih tehnologija:
GORAN MIRKOVIĆ
Dizajner: MARIJA JEVTIĆ

SCENSKA OPREMA

Krojački radovi: LJILJANA MIJAILOVIĆ
Stolarski radovi: MILAN CVETKOVIĆ
Bravarski radovi: ANDREJA PETROVIĆ
Asistent dizajnera-operator: ALEKSANDAR TERZIĆ
Nabavna služba: PETAR VELJKOVIĆ

SCENSKA TEHNIKA

Šef pozornice: VUČE VUČETIĆ
Pomoćnik šefa pozornice: ALEKSANDAR ĐURĐIĆ,
MILOŠ ĆIRIĆ
Cug majstor: ZORAN SIMIĆ ,
TOMISLAV RADOSAVLJEVIĆ
Dekorateri: DRAGAN ĆIROVIĆ,
MILOVAN MILOVANOVIĆ, MIŠA MURATOVSKI,
NOVICA JOVANOVIĆ, MILAN STANOJEVIĆ
Šef transporta: MARKO STANOJEVIĆ
Transport: MILOŠ ĐORĐEVIĆ, ZORAN JANKOVIĆ
Glavni rekviziter: SAŠA PIVALJEVIĆ
Rekviziteri: BORIS JAKUŠ, MILAN RADOVIĆ,
DEJAN STOJILJKOVIĆ, MOMČILO ĐORĐEVIĆ
Glavni šminker: DUBRAVKA BUŠATLIJA
Šminker: IVANA JOVANOVIĆ, JOVANA SIMIĆ
Šef garderobe: GROZDANA STANOJEVIĆ
Garderoberi: BRANKO PETROVIĆ, SLOBODANKA
PETROVIĆ, DRAGANA RISTIĆ
Šef rasvete: RADOMIR STAMENKOVIĆ
Rasveta: DRAGAN MASLAREVIĆ, MARKO ĐOKIĆ,

DUŠKO KOVAČEVIĆ, PREDRAG PANTĆ,
MARKO PAVLOVIĆ
Šef zvuka: DRAGAN STEVANOVIĆ – BAGZI
Zvuk: MIROSLAV PETRULJEVIĆ, LIDIJA MIROVIĆ
Video: MATIJA JOVANOVIĆ

Fotografije: BOŠKO ĐORĐEVIĆ
Dizajn plakata i programa: MARIJA JEVTIĆ
Organizator projekta: JELENA FATIĆ
Šef marketinga: JOVANA BULATOVIĆ
Referent marketinga, PR: BILJANA ŠEGO
Dramaturg: JELENA MIJOVIĆ
Dramaturg: DIMITRIJE KOKANOV
Sekretar pozorišta: BILJANA VULOVIĆ
Umetnički sekretar: MAŠA MIHAILOVIĆ

Direktor pozorišta: NOVICA ANTIĆ

Pozorište Atelje 212, Beograd, Svetogorska 21
tel. blagajne: + 381 11 3247 342, 322 66 26
imejl: atelje212bilet@atelje212.rs
www.atelje212.rs

ATELJE 212

